

Mistä osaajat kiertotalouteen?

Webinaarin 21.11.2022 työpajaosuuden
tiivistelmä

Ryhmien teemat

Ryhmä 1: Osaamisen kehittäminen työpaikoilla

Toiminnan uudistuminen vaatii myös henkilöstön osaamisen uudistumista, ja merkittävä osa osaamisen kehittymisestä tapahtuukin työpaikoilla. Mikä kiertotalouden osaamisen tila on työpaikoilla? Mitä hyviä käytäntöjä kiertotalouden osaamisen kehittämiseen on? Entä mistä voi saada tukea sen kehittämiseen?

Ryhmä 2: Työurat siirtymässä

Tarve mielekkäille työurille säilyy, vaikka maailma muuttuu. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelut pitäisi valjastaa kiertotalouden tarvitseman osaamisen kartuttamiseen. Miten tieto kiertotalouden uusista osaamistarpeista saadaan osaksi jatkuvan oppimisen ja työllisyyden toimijoiden työtä? Onko elinikäisen oppimisen mahdollisuudet huomioitu riittävästi? Miten uudistaa itse omaa osaamistaan?

Ryhmä 3: Miten opettajat saadaan innostumaan kiertotalouden sisällyttämisestä omaan opetukseen?

Meillä on vain reilu vuosikymmen aikaa luoda laajapohjainen uusi osaajajoukko täyttämään eläkkeelle jäävien saappaat ja ratkomaan tulevaisuuden kestävyysaasteet. Kyse ei ole vain osaajista vaan myös osaamisen kouluttajista ja siirtäjistä. Koulutussektori on osaamisen kehittämisen kivijalka. Opettajilla on vapaus valita teemoja, joihin koulutuskokonaisuuksissa perehdytään syvällisemmin. Miten vahvistaa kiertotalouden osuutta opetuksessa? Ja missä määrin kiertotalous on jo osa koulutusta eri tasoilla ja sektoreilla?

Ryhmä 4: Kiertotalouden osaamisen verkostot ja keskuksset

Kiertotaloudessa tarvitaan tiedon ja osaamisen solmukohtia ja verkostoja. Kiertotalous-Suomi pyrkii tuomaan eri verkostoja ja keskuksia yhteen ja etsimään keinoja siihen, miten nämä voivat täydentää toisiaan ja muodostaa mielekkään kokonaisuuden. Miten eri verkostojen yhteistyötä voidaan edistää sekä parantaa tiedon ja osaamisen levittämistä verkostosta toiseen? Mikä on tässä eri toimijoiden rooli? Miten Kiertotalous-Suomi voi toimia tässä tukena ja liimana?

Ryhmä 1: Osaamisen kehittäminen työpaikoilla

Ryhmä 2: Työurat siirtymässä

Tiivistelmä ryhmistä 1 ja 2

Osaamisen kehittäminen työpaikoilla & Työurat siirtymässä

- Erityisesti itseopiskellen hankitun osaamisen osoittaminen koetaan vaikeaksi: vain sertifikaatit ja tutkinnot ratkaisevat.
- Osaamista ja koulutusta tarjotaan jo paljon, mutta tieto on hajallaan. Mikä olisi paras tapa koota hajallaan olevaa tietoa paremmin löydettäväksi ja miten tämä päätyisi tarvitsijoille?
- Osaamistason nostoa tarvitaan
 - Oman erikoisalan osaamisen syventäminen yhdessä laaja-alaisemman systeemisen ajattelun kanssa. Tarvitaan osaavat kouluttajat
 - Yritysten tarpeet ja ehdotukset eivät kulje eteenpäin esim. toisen asteen kouluihin. Tarvitaan yhtenäinen prosessi viestien välittämiseen
 - Yritys-oppilaitosyhteistyön edistäminen on tärkeää
 - Julkisen sektorin TKI-osaamisen kehittäminen nähdään tärkeäksi
- Kiertotalouden osaaminen tulee integroida muuhun osaamiseen ja ajattelumalliin
 - Vanhat toimintamallit pitäisi pystyä muuttamaan kiertotalouden periaatteiden mukaisiksi ennakoiden
 - Samalla tarvitaan myös oppimista irtautua vanhoista käytännöistä
- Alueellisten elinkeinoyhtiöiden osaamisen kasvattaminen on tärkeää

Tiivistelmät ryhmistä 1 ja 2

Konkreettiset ehdotukset jatkoon: mitä pitäisi tehdä ja kenen, että työntekijöiden tiedot, osaaminen ja toimintatavat muuttuisivat edellä kuvatun kaltaiseksi?

- Työntekijät: valmius muutokseen, kyky arvioida omaa osaamista
- Työllisyyspalvelut:
 - Vihreä uraohjaus
 - Kestävyys / vihreys / kiertotalous kriteeriksi kaikkiin hankintoihin
 - Panostaminen uranvaihtajien ohjausosaamiseen: miten kiertotalousosaaminen otetaan huomioon uranvaihtosuunnitelmissa
 - Kiertotalous sisäänrakennettuna kaikkeen koulutustarjontaan
- Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut: riittävät resurssit konkreettiseen toimintaan, helposti löytyvää tietoa osaamistarpeista
- Yritykset: toimialojen kiertotaloustiekartat, yhteishankintakoulutuksia henkilöstön osaamisen uudistamiseen, osaamisen kehittäminen ja urasuunnittelu osaksi henkilöstön kehittämistä
- Muut toimijat: tulevaisuuden tarpeiden välittäminen työnantajille, kiertotalous kriteeriksi kaikkiin julkisiin hankintoihin
- Kiertotalousosaamisen moninaisuuden hahmottaminen elinkeinokentälle: IT-osaaminen, koodarit, kemia, liiketoimintasuunnitelmien laatiminen yms.

Ryhmä 3: Miten opettajat saadaan innostumaan kiertotalouden sisällyttämisestä omaan opetukseen?

Ryhmä 3

Kiertotalouden koulutus: Miten opettajat saadaan innostumaan kiertotalouden sisällyttämisestä omaan opetukseen?

- Opettajien osaamistaso tulee nostaa kiertotalouden osalta korkeammalle.
 - Tarvitaan hyviä koulutusmateriaaleja sekä opettajille että oppilaille, jotka vievät materiaalien avulla tietoa työssäoppimisen yrityksiin
- Nuorten lisäksi tarvitaan aikuiskoulutusta
- Opetussuunnitelmien ja johdon tulee tukea kiertotalouskoulutusta, nyt toimet ovat opettajien oman innostuksen varassa
- Tarvitaan poikkitieteellisyden kulttuuria opetukseen: Kiertotalous ei ole vain materiaalivirtojen hallintaa vaan myös kulttuurillinen muutos
- Koulutussektori on myös vastuussa termistöjen ja käsitteiden oikeasta käytöstä, joka keskittää ajatuksiamme saman asian ympärille: Yhtenäinen terminologia

Ryhmä 4: Kiertotalouden osaamisen verkostot ja keskukset

Ryhmä 4

Kiertotalouden osaamisen verkostot ja keskukset

- Tehokkaan verkostomaisen työskentelyn osaamista tulisi kehittää tukemaan systeemistä muutosta
- Dialogia ja yhdessä pohtimista pitäisi lisätä verkostojen välillä
- Yhteistyötä kannattaa tehdä toimialajärjestöjen ja ammattiliittojen kanssa yritysten osaamistarpeiden ennakoinniseksi ja koulutustarjonnan suuntaamiseksi
- Verkostojen yhteistyössä tulisi määritellä indikaattorit, joiden avulla kiertotaloutta mitataan
 - Tarvitaan konkreettisia palasteltuja tehtäviä, joita suorittamalla edistämme kiertotalouden toteutumista
- Verkostot voivat kasvattaa hankkeiden vaikuttavuutta ja pidentää niiden elinkaarta säilyttämällä hankkeessa kootun osaamisen ja tiedon mukana toiminnassaan
- Verkostoja on olemassa jo runsaasti. Tarvitsemme selkeää vastuunjakoja ja toiminnan koordinoitua tehokkaan resurssien käytön varmistamiseksi. Kiertotalous-Suomi voi toimia verkostojen verkostona, joka mahdollistaa tiedon vaihdon.

Ryhmä 4

Verkostotoiminnan kehittäminen ja niiden yhteistyön tukeminen

- Rahoitusmallien kehittäminen
 - Korkeakoulutuksen rahoitusmallien kehittäminen kannustamaan eri koulutusorganisaatioiden väliseen yhteistyöhön, tiedonvahtoon ja verkostoitumiseen
 - Rahoituksessa kannattaisi painottaa hankkeita, joissa toimintaa linkitetään jo olemassa oleviin verkostoihin sen sijaan, että luodaan aina uusia verkostoja. Jo luodut verkostot voivat kasvaa ja kehittyä.
 - Hankerahoituksen sijaan tulisi pyrkiä pysyvämpään toimintaan - menee paljon resurssia hukkaan kun aina aloitetaan uudestaan ja tekijät vaihtuvat
- Olemassa olevien verkostojen järjestelmällinen kartoitus ja yhteistyön malli
 - Tärkeää löytää eri tahoille kirkkaat profiilit ja tehtävänkuvat, jotta eri tahojen työpanokset saadaan kohdistettua mahdollisimman vaikuttavasti
 - Tunnistaa eri verkostojen keskustoimijat ja miten tieto leviää niiden kautta
 - Määritellä verkostojen yhteistyön malli